

عقد و شروط اساسی آن

بدهد ولی قبل از آن میتواند تقاضای حجر را رد کند هر گاه اظهارات مدعی بی اساس بنظر برسد و یا اینکه کسی باشد که اساساً حق تقاضای حجر را نداشته باشد محکمه میتواند مدعی علیه را برای تحقیقات باطاق مشاوره دعوت کند .

شورای خانواده که راجع بلزوم و عدم لزوم حجر اظهار عقیده مینماید باید مطابق مقررات ماده ۴۹۴ قانون مدنی و ۸۸۹ قانون اصول محاکمات حقوقی تشکیل شود .

اشخاصی که بموجب ماده ۴۴۲ قانون مدنی حق شرکت را ندارند (۱) نباید مداخله کنند و نیز کسانی که تقاضای حجر نموده اند نمیتوانند در شوری شرکت نمایند . زوج و زوجه و اولاد کسی که تقاضای حجر او شده میتوانند در موقع مشاوره حضور بهمرسانند ولی حق رأی ندارند . ۴۹۵ مدنی

شوری فقط راجع به احوال و وضع رفتار کسی که حجر از تقاضا شده باید اظهار نظر نماید و نمیتواند در خصوص اینکه تقاضای حجر بهر چه بود یا بی مورد است و حکم حجر لزوم دارد یا ندارد اظهار عقیده کند . ۴۹۴ مدنی

کسب عقیده شورای خانواده در دعوی حجر از

(۱) بموجب ماده ۴۴۲ قانون مدنی اصلاح شده در ۲۰ مارس ۱۹۱۷ اشخاص ذیل نمی توانند قیم یا عضو شورای خانواده شوند :

- ۱ - اشخاصی که بحد بلوغ نرسیده اند مگر اینکه مولی علیه فرزند خود ایشان باشد .
- ۲ - مجبورین .
- ۳ - اشخاصی که شخصاً یا پدر یا مادرشان با غیر بالغ دعوی داشته باشند .

در مواردیکه حدت و شدت غیظ و غضب کسی باعث زحمت اشخاص و خسارت مالی گردد در صورت سکوت اقربا مدعی العموم رأساً میتواند حجر او را تقاضا کند و راجع به سفیه و مجنون مدعی العموم وقتی میتواند اقدام کند که آنها مطابق مقررات کسی دیگر برای تقاضای حجر خود نداشته باشند .

اشخاصی که حق تقاضای حجر دارند میتوانند در دعوائی که قبلاً طرح شده است وارد شده و بر تقع یا ضرر یکی از طرفین دعوی اقدام نمایند .

کسیکه حجر او تقاضا شده باید شخصاً در محکمه حاضر شود در صورتیکه غیر بالغ باشد قیم نیز احضار میشود هر گاه تقاضا کننده حجر خود قیم باشد معاون قیم نیز باید احضار شود هر گاه متقاضی پدر باشد باید قبلاً برای شخص غیر بالغ نصب قیم تقاضا کند و یا برای رفع حجر او اقدام نماید .

عرضحال بمحکمه بدایت محل اقامت مدعی علیه تقدیم میشود و در صورتیکه محل اقامت قانونی نداشته باشد بمحکمه محل سکونت او داده میشود اعمالی که به سفاهت یا جنون مدعی علیه دلیل قرار داده شده به طور خلاصه در عرضحال ذکر و رونوشت دلایل کتبی ضمیمه و اسامی شهودی که بشهادت آنها استناد شده نیز قید میشود . عرضحال بامر رئیس محکمه بمدعی العموم بدایت ابلاغ و یکی از اعضای محکمه برای تهیه گزارش تعیین میگردد .

محکمه پس از ملاحظه گزارش و استماع عقیده مدعی العموم بدایت امر میدهد شورای خانواده که تشکیل آن باید مطابق مقررات بعمل آید راجع باحوال و وضع رفتار کسی که حجر او تقاضا شده اظهار نظر نماید . محکمه قبل از استماع عقیده شوری نمیتواند حکم حجر

شروط اساسی محسوب و در صورت عدم رعایت آن و یا در صورت تیکه شوری بر خلاف قانون تشکیل شده باشد تمام عملیات بعدی باطل خواهد بود .

پس از اینکه نسخه ثانی عرضحال و رو نوشت عقیده شوری بمدعی علیه ابلاغ محکمه باید از شخص مدعی علیه تحقیقاتی بعمل آورد عدم رعایت این امر نیز موجب بطلان عملیات بعدی خواهد بود .

۴۹۶ مدنی ۸۹۳ اصول محاکمات حقوقی

مدعی علیه میتواند بقرار محکمه دایر به تحقیقات و همچنین بقرار راجع به تشکیل شورای خانواده اعتراض نماید . هر گاه محکمه قبل از تحقیقات از مدعی علیه و قبل از امر به تشکیل شورای خانواده عرض حال مدعی حجر را رد کند مدعی مزبور حق استیناف دارد، تحقیقات به وسیله یکی از اعضاء در اطاق مشاوره بعمل میاید و هر گاه مدعی علیه از حضور معذور باشد ممکن است در محل سکونت او تحقیقات شود .

۴۹۶ مدنی

در صورت نقص تحقیقات ممکن است محکمه امر بتکمیل آن بدهد .

پس از ختم تحقیقات در صورت اقتضا ممکن است یک نفر مدیر موقت تعیین شود که موقه و تا قطعی شدن حکم محکمه از شخص مدعی علیه متوجه شود و اموال او را اداره نماید در صورت تیکه تصمیم محکمه غیابی باشد مدعی علیه حق اعتراض بان را دارد . مدیر موقت باید بانجام کارهای ضروری و فوری اکتفا نماید . ممکن است محکمه در رأی خود حدود اقدامات او را نیز تعیین کند و در صورت تیکه خارج از حدود مأموریت اقدامی لازم شود پس از کسب اجازه از محکمه میتواند اقدام کند . مدیر موقت حق نمایندگی از مدعی علیه در مراجع قضائی ندارد و بنا بر این پس از تعیین و معرفی او نیز می توان بطرفیت شخص مدعی علیه اقامه دعوی نمود مگر اینکه دارای اختلال حواس و یا مورد ماده ۵۰۳ قانون مدنی منطبق باشد .

با وجود تعیین مدیر موقت مدعی علیه از تمام حقوق

مدنی خود حق استفاده دارد ولی در صورت تیکه بر ضرر خود اقدامی نماید مدیر موقت حق اعتراض را خواهد داشت .

مدیر موقت مکلف است که از شخص مدعی علیه نیز کاملا متوجه شود و بنا بر این در صورت تیکه آثار اختلال حواس در وی مشهود گردد حین ضرورت میتواند تقاضا نماید که مدعی علیه بدارالمجانین فرستاده شود

مدیر موقت طبق ماده ۱۹۹۲ قانون مدنی (۲) از اقدامات خود مسئول میباشد .

در صورت تیکه حکم حجر صادر شود مدیر موقت تا تعیین قیم وظایف خود را انجام میدهد و هر گاه عرضحال یا دعوی رد شود مأموریت او با قطعیت قرار خاتمه می یابد .

پس از انجام تحقیقات برای رسیدگی باصل دعوی وقت تعیین می شود و نوشت صورت جلسه تحقیقات باید باحضاریه ضمیمه شود .

ماده ۶۵۵ قانون اصول محاکمات حقوقی

هر گاه شهادت شهود لازم شود احضار میشوند در صورت لزوم ممکن است محکمه عقیده خبره را بخواهد

حکموط ق شکایت

محاکمه در جلسه علنی باید بعمل آید و حکم در جلسه علنی قرائت شود ، محکمه پس از رسیدگی میتواند یکی از حقوق ذیل را انتخاب کند :

۱ - رد عرضحال یا دعوی حجر .

۲ - حکم حجر .

۳ - تعیین مشاور حقوقی پس از رد دعوی .

در صورت اول ممکن است مدعی بمخارج محاکمه وبخسارت وارده بمدعی علیه نیز در صورت تقاضا محکوم

۲ - ماده ۱۹۹۲ قانون مدنی میگوید : و کیل در مقابل موکل خود نه فقط از تقلب و خیانت بلکه از خطا و اشتباه خود نیز مسئول است . مدیر موقت مثل و کیل مسئول شناخته شده است .

معالجهٔ مجبور را مورد دقت قرار داده و معین میکند که در منزل باید بمعالجهٔ او اقدام شود و یا اینکه به یکی از مؤسسات مربوطه فرستاده شود. همچنین باید معین کند که مخارج سالیانهٔ مجبور بچه مبلغ بالغ است.

هرگاه عایدات مجبور بمخارج او کافی نباشد خصوصاً در صورتیکه بی‌اولاد باشد شوری میتواند از اصل سرمایهٔ او خارج نماید.

اداره اموال

تنها مسئول ادارهٔ اموال مجبور قیم می‌باشد بمحض اینکه تعیین شد بلافاصله باید بحساب مدیر موقت رسیدگی کند هرگاه مجبور زوجه باشد شوهرش قیمومت داشته باشد حقوق زوج نسبت بشخص و مال زوجه کما فی السابق برقرار است. مؤلفین فقط راجع به حق تعیین مسکن اختلاف دارند که بعضی آنها از وظایف شورای خانواده می‌دانند.

هرگاه مجبور زوج باشد و قیمومت بعهدهٔ زوجه محول شده باشد حقوق و وظایف قیمومت را بااستثنای کارهایی که قانوناً از وظایف شورای خانواده شناخته شده انجام میدهد.

هرگاه شخص دیگر بسمت قیمومت معین شده باشد تمام وظایف زوج را نسبت باموال مختصهٔ زوج و اموال مشترک زوجه انجام خواهد داد.

معاملات مجبور اگرچه از معامله متضرر هم نشده باشد اساساً باطل است.

هرگاه شخص مبتلا به جنون قبل از اینکه حجر او تقاضا شود بمیرد نمیتوان ابطال معاملات او را تقاضا نمود مگر اینکه سند معامله که مورد شکایت واقع شده مثبت جنون او باشد.

اختیارات پدری

پس از صدور حکم حجر تمام اختیارات پدری به مادر اطفال منتقل میشود و اولاد تحت اختیار او قرار می‌گیرند.

شود در صورت دوم وسوم مخارج محاکمه به عهدهٔ مدعی علیه میباشد.

در صورتیکه حکم حجر با تبانی مدعی حجر و مدعی علیه آن صادره و اشخاص ثالث متضرر شوند میتوانند اعتراض نمایند.

حکم حجر قابل استیناف است اعضای شورای خانواده نیز حق استیناف دارند.

رونوشت حکم حجر برای اطلاع عموم در اطاق محکمه و در دفاتر اسناد رسمی اعلان میگردد.

خلاصه حکم در ظرف یکماه از تاریخ صدور دفتر محکمه که محکوم در حوزهٔ آن مقیم است فرستاده میشود خلاصهٔ مذکور در دفتر مخصوص ثبت و اشخاص ذینفع حق دارند رونوشت آنرا مطالبه نمایند.

آثار حجر

شخص مجبور نسبت بادارهٔ مال و شخص خود در حکم صغیر است.

۵۰۹ مدنی
برای ادارهٔ امور او قیم و معاون قیم باید تعیین شود اصولاً قیم از طرف شورای خانواده نصب میشود شکایت استینافی مانع از تعیین آن نیست، آثار حکم حجر از تاریخ صدور آن مترتب میشود نه از تاریخ ابلاغ.

۵۰۲ مدنی
شکایت از حکم حجر از ترتب آثار آن جلوگیری نمیکند و کارهایی که مجبور پس از صدور حکم انجام میدهد باطل است.

حدود حجر

نظر بمادهٔ ۵۰۲ قانون مدنی و غیره عدم اهلیت مجبور بتمام اعمال او ساری میباشد و هیچ عقد یا عمل دیگر حقوقی را نمیتواند انجام دهد فقط ولی اعمال ذیل را در موارد خاصی میتواند انجام دهد:

۱- نکاح

۲- اقرار به ایوت.

شورای خانواده پس از صدور حکم حجر بدو

رفع حجر

حجر با زوال علل و موجبات آن مرتفع می شود
 به مجبور شخصاً میتواند رفع حجر از خود را تقاضا کند
 و تمام اشخاصیکه قانون حق تقاضای حجر را بانها داده
 می توانند رفع آنرا نیز تقاضا نمایند. محکمه صلاحیت
 دار محکمه ایست که مجبور در حوزه آن محل اقامت دارد.
 ۳ - قسم سوم از اشخاصی که برای تمهید اهلیت
 ندارند زنان شوهر داری می باشند ولی عدم اهلیت آنها
 محدود و مواردی است که قانوناً مقرر است مثل اینکه زن بدون
 اجازه شوهر نمیتواند شغل تجارت اختیار کند.

در فرانسه نیز مانند کشورهای دیگر پاره مقررات
 خاصی برای زن وضع شده مثلا:

۱ - زن بیوه که قیمومت فرزندان صغیر خود را دارا
 میباشد هر گاه در صدد اختیار شوهر باشد باید نیت خود
 را در شورای خانواده طرح نماید و پس از مذاکره و
 مشاوره در سوابق زندگی و درستکاری شوهر و استعداد
 و لیاقت و مقدار ثروت و عایدات او هر گاه معلوم شود
 که بقای زن در قیمومت متضمن صرفه و صلاح صغیر می-
 باشد در قیمومت باقی میباشد در صورتیکه امر قابل تردید
 باشد قیم دیگری معین خواهد شد.

۳۹۵ - ۳۹۶ مدنی

۴ - مادر زن حین اضطرار می تواند از داماد
 خود نفقه بخواهد ولی در صورتی که شوهر داشته باشد
 حق مطالبه نفقه را ندارد.

۲۰۶ مدنی

• زن تابعه دولت دیگر هر گاه با مرد فرانسوی
 ازدواج کند تابع تابعیت شوهر خود می باشد.

۱۹ - ۱۲ مدنی

۶ - زن فرانسوی هر گاه با مرد تابع دولت دیگر
 ازدواج کند تابع تابعیت شوهرش میباشد مگر اینکه در
 عقدنامه خلاف آن شرط شده باشد.

۱۹ مدنی

۷ - دختر قبل از اینکه به پانزده سال تمام برسد

نمی تواند ازدواج نماید.

ماده ۱۴۴ مدنی

۸ - زن بی اجازه شوهر خود نمیتواند شغل تجارت
 اختیار کند.

ماده ۴ قانون تجارت

۸ - زن بی اجازه شوهر نمیتواند در مراجع قضائی
 حضور بهرساند.

ماده ۲۱۵ مدنی

۱۵ - زن بیوه نمیتواند قبل از انقضای ده ماه از
 تاریخ فسخ نکاح اول اقدام با ازدواج نماید.

ماده ۲۲۸ مدنی

۱۱ دعوی مربوطه بز ن در صورتیکه از طرف شوهر
 خود مجاز نشده باشد باید بمدعی العموم بدایت ابلاغ شود
 شق ۶ از ماده ۸۳ قانون اصول محاکمات حقوقی
 ۱۲ - قانون اموال شوهر را در مقابل دارائی زن
 بمنزله رهن قرار داده است.

ماده ۲۱۲۱ مدنی

۱۳ - اجرت کار و محصول زحمت زن متعلق به خود
 او میباشد و هر گاه ضمن عقد نکاح و یا خارج آن شرط
 مخالفی شده باشد باطل و از درجه اعتبار ساقط است.

قانون ۱۳ زویه ۱۹۰۷ و امثال و نظایر آنها

۴ - قسم چهارم از اشخاصی که اهلیت تمهید را ندارند
 اشخاصی می باشند که قانوناً از شرکت در پاره معاملات
 ممنوعند و این عدم اهلیت نسبی نامیده می شود زیرا که
 شخص با فرض داشتن اهلیت به تمهیدات و معاملات بطور
 استثناء نسبت به معامله با شخص معینی فاقد اهلیت شناخته
 می شود مثلاً قیم نمی تواند اموال مولی علیه خود را بخرد
 و اهلیت این معامله را ندارد و همچنین وکیل نمیتواند
 در مزایده اموالی که فروش آن از طرف موکل بعهده
 او واگذار شده شرکت نماید.

ماده ۵۴۰ - ۵۹۶ مدنی

سوم از شروط اساسی عقد اینست که مورد معامله
 باید موضوع معین باشد.

مهدی وحالت

نا تمام